

Opinia dotycząca oceny stopnia ochrony przyrody na podstawie analizy dokumentów planistycznych Gminy Sanok

w ramach projektu

**„Planowanie przestrzenne jako narzędzie ochrony przyrody
w Karpatach”**

na podstawie umowy nr POIS.02.04.00-00-0084/16-00 z dnia 17.05.2017 działanie 2.4
„Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna„ oś priorytetowa II Ochrona środowiska w tym
adaptacja do zmian klimatu Programu Operacyjnego Infrastruktura
i Środowisko 2014- 2020

Opracowanie:

inż. Małgorzata Puchyr – zakres planistyczny

dr Agata Ćwik – zakresy: środowiskowy i krajobrazowy

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Dokumenty planistyczne uwzględnione w ocenie	8
3. Analiza dokumentów – zakres planistyczny	11
3.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	11
3.2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	22
4. Analiza dokumentów – zakres środowiskowy	37
5. Analiza dokumentów – zakres krajobrazowy	42
6. Wnioski	44
7. Propozycje w zakresie polityki przestrzennej gminy zgłoszone przez uczestników prac Zespołu Zadaniowego powołanego w gminie Sanok w ramach projektu „Planowanie przestrzenne jako narzędzie ochrony przyrody w Karpatach”	46

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

1. Wprowadzenie

Niniejsza opinia została sporządzona w ramach projektu „**Planowanie przestrzenne jako narzędzie ochrony przyrody w Karpatach**” na podstawie umowy nr POIS.02.04.00-00-0084/16-00 z dnia 17.05.2017 działanie 2.4 „Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna”, oś priorytetowa II Ochrona środowiska w tym adaptacja do mian klimatu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014- 2020

Opinię sporządzono w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, m. in. o:

- Ustawę z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. 2018, poz. 1945 z późn. zm.)
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2001 nr 62 poz. 627),
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. 2018., poz. 1614),
- Ustawę z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa o ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2018, poz. 2081 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 71).

Założeniem przy sporządzaniu poniższej oceny jest weryfikacja spójności i przydatności dokumentów planistycznych jako narzędzi ochrony przyrody i krajobrazu w obszarach karpackich.

Ocena dotycząca dokumentów planistycznych w całości obejmuje zagadnienia związane z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym. Ze względu na istniejącą potrzebę wyodrębnienia zapisów z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu, jak również zagadnień bezpośrednio dotyczących parametrów i możliwości zagospodarowania przestrzeni w niniejszym opracowaniu wyodrębniono trzy zakresy tematyczne:

- krajobrazowy,
- przyrodniczy,
- planistyczny.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Ocenie przede wszystkim poddano Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok uchwalonego Uchwałą Rady Gminy Sanok Nr XXXV/227/98 z dnia 16 czerwca 1998 roku z późniejszymi zmianami, ponieważ ze względu na zmiany jest ono częściowo aktualnym i najistotniejszym dokumentem planistycznym w gminie Sanok. Podczas dokonywania oceny wskazuje się konieczność uzupełnienia zapisów oraz dokonania zmian Studium.

Ponadto ocenie poddano obowiązujące w gminie Sanok miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Nie wskazuje się konieczności zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, gdyż są one w znacznym stopniu zrealizowane według ustaleń. Są to plany obejmujące małe kontury terenu, których przeznaczenie ustalone w planie wynikało wprost z potrzeb inwestycyjnych inwestorów. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzane były wprost „na życzenie” zainteresowanych podmiotów inwestycyjnych.

Charakterystyka gminy Sanok

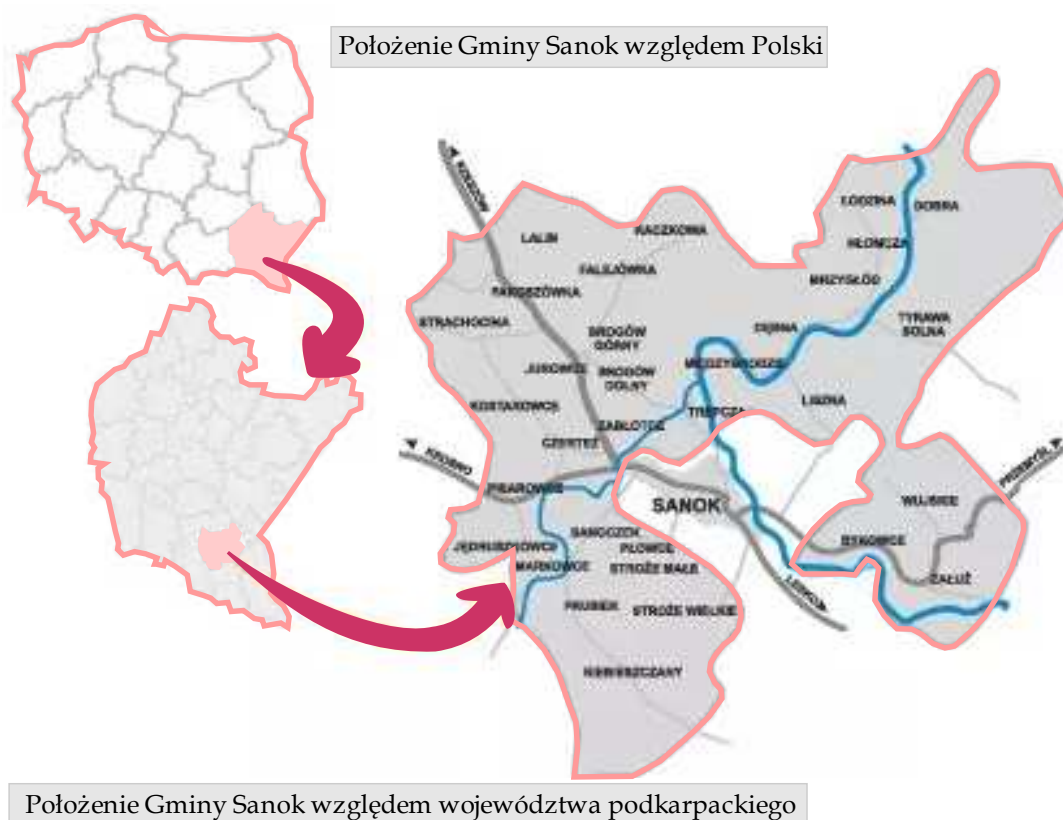
Gmina wiejska Sanok położna jest w południowo-wschodniej części Polski, w województwie podkarpackim, powiecie sanockim (Ryc. 1). Jest jedną z 159 gmin województwa podkarpackiego, największą powierzchniowo w powiecie sanockim. Położona jest nad rzekami San, Sanoczek, Pijawka oraz Tyrawka.

Obszar gminy to region niezwykle malowniczy, położony w strefie ważnej granicy geograficznej i ciągnący się od Dołów Jasielsko-Sanockich, poprzez Pogórze Dynowskie i Przemyskie w Karpatach Zachodnich¹, aż po Bieszczady Niskie w Karpatach Wschodnich (Góry Sanocko-Turczańskie)². W skład tych ostatnich wchodzi Góry Słonne, stanowiące istotny element krajobrazu gminy. Położenie w obrębie czterech różnych mezoregionów i dwóch prowincji fizycznogeograficznych sprawia, że zarówno krajobraz, jak i środowisko przyrodnicze są silnie zróżnicowane, co wpływa na potencjalne zagospodarowanie przestrzenne.

¹ Balon J., Jodłowski M., 2014, Regionalizacja fizycznogeograficzna Karpat Zachodnich – studium metodologiczne, [w:] Ziaja W., Jodłowski M. red., Struktura środowiska przyrodniczego a fizjonomia krajobrazu, Wyd. IGiGP UJ., Kraków, s. 85-106.

² Balon J. i in., 1995, Regiony fizycznogeograficzne, [w:] Warszńska J. red., Karpaty Polskie, Wyd. UJ, Kraków, s. 117-130. W podziale J. Kondrackiego (1998 i późn.) mezoregion ten jest nazwany Górami Sanocko-Turczańskimi.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Ryc. 1. Położenie gminy Sanok.

Powierzchnia gminy wynosi 232 km². Gmina ma charakter rolniczy i jest silnie zależna, 55,5% powierzchni stanowią użytki rolne, a 39,9% lasy. Przez gminę prowadzi droga krajowa nr 28 Zator – Medyka oraz linia kolejowa Stróże - Zagórz.

Gmina Sanok leży nad rzeką San i graniczy:

- od północy z gminami: Dydnia, Bircza i Brzozów,
- od wschodu z gminami: Tyrawa Wołoska, miejską Sanok, Zagórz i Lesko,
- od południa z gminami: Zagórz i Bukowsko,
- od zachodu z gminami: Zarszyn i Bukowsko.

Teren gminy jest zróżnicowany wysokościowo, od około 265,0 m n.p.m. na północy w dolinie Sanu, do prawie 660 m n.p.m. na szczytach Przysłup i Wapniska w Górach Słonnych. Teren jest przecinany licznymi wciosami, prowadzącymi ciekami odwadniające zlewnię Sanu.

Złożona jest również budowa geologiczna. Występują tu łupki, iły, ale także żwiry z otoczkami i z przewarstwieniami glin ciężkich.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Gmina otacza w specyficzny sposób miasto Sanok, a ze względu na ten układ oraz rozłożenie kompleksów rolnych i leśnych, można ją podzielić na części:

- **północno-wschodnią:** mocno zalesioną dolinę Sanu, wchodzącą częściowo w granice Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Parku Krajobrazowego Gór Słonnych;
- **południowo-zachodnią:** wchodzącą częściowo w granice Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego;
- **wschodnią:** wchodzącą w granice Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i granice Parku Krajobrazowego Gór Słonnych, najbardziej atrakcyjną dla ruchu turystycznego: kąpieli rzecznych, wędrówek pieszych i rowerowych, wędkowania i spływów kajakowych.

Dane podstawowe o gminie Sanok (*stan na koniec 2016 roku – dane: US w Rzeszowie*):

- powierzchnia: 23 170 ha, na którą składają się:
 - użytki rolne: 12 854 ha, w tym:
 - grunty orne: 8 177 ha;
 - sady: 26 ha;
 - łąki trwałe: 898 ha;
 - pastwiska: 2 297 ha;
 - grunty leśne: 9 080 ha;
 - pozostałe grunty: 1 236 ha;
- ludność: 17 865 osób;
- gęstość zaludnienia: 77 osób na km²;
- ludność w wieku produkcyjnym: 11 159 osób;
- przyrost naturalny: 1,0;
- sieć wodociągowa rozdzielcza: 116,3 km;
- sieć kanalizacyjna: 238,0 km;
- zasoby mieszkaniowe: 4 486 mieszkań;
- przeciętna liczba izb w mieszkaniu: 4,47;
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania: 97,9 m²;
- przeciętna powierzchnia użytkowa na osobę: 24,6 m²;
- mieszkania oddane do użytkowania: 64 w budynkach indywidualnych;
- podmioty gospodarki narodowej: 953, w tym: 29 w sektorze publicznym i 921 w sektorze prywatnym.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Na gminę Sanok składają się 32 miejscowości (Tab. 1).

Tab. 1. Miejscowości wchodzące w skład gminy Sanok.

Lp.	Miejscowość	Całkowita powierzchnia [ha]	Powierzchnia gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych (I-III) [ha]
1.	Bykowce	553,6384	64,6176
2.	Czerteż	294,1902	74,0735
3.	Dębna	639,4706	52,4602
4.	Dobra	2177,1770	61,8335
5.	Falejówka	920,5091	15,4205
6.	Hłomcza	433,3282	52,3037
7.	Jędruszkowce	275,3828	76,9871
8.	Jurowce	366,6441	27,4782
9.	Kostarowce	929,5885	309,7670
10.	Lalin	681,3652	45,7280
11.	Liszna	596,8316	11,4965
12.	Łodzina	516,3603	107,0727
13.	Markowce	239,9341	8,6846
14.	Międzybrodzie	725,3678	32,4140
15.	Mrzygłód	602,4654	122,6261
16.	Niebieszczany	1951,4857	202,7880
17.	Pakoszówka	1050,2737	66,5319
18.	Pisarowce	515,6398	120,7832
19.	Płowce	274,6550	12,6492
20.	Prusiek	699,4327	164,5759

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

21.	Raczkowa	562,4384	0,4731
22.	Sanoczek	603,0369	111,6813
23.	Srogów Dolny	351,9696	21,7124
24.	Srogów Górny	490,1062	58,0063
25.	Strachocina	890,4007	80,9346
26.	Stróże Małe	325,8287	8,9516
27.	Stróże Wielkie	549,6531	5,7180
28.	Trepcza	909,3866	76,3767
29.	Tyrawa Solna	1528,8386	58,2244
30.	Wujskie	1235,6500	2,2000
31.	Zabłotce	211,5834	64,7066
32.	Załuż	1073,8816	56,7332

2. Dokumenty planistyczne uwzględnione w ocenie

Dla całego obszaru gminy zostało sporządzone **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok** uchwalone Uchwałą Rady Gminy Sanok Nr XXXV/227/98 z dnia 16 czerwca 1998 roku z późniejszymi zmianami. Od momentu uchwalenia Studium do chwili obecnej sporządzono oraz wprowadzono **piętnaście zmian Studium**.

Zmiany dotyczyły fragmentów o niewielkich powierzchniach z przeznaczeniem na konkretne, zaplanowane inwestycje. Sporządzone zmiany zlokalizowane były w miejscowościach:

- Bykowce,
- Stróże Wielkie,
- Tyrawa Solna,
- Pisarowce,

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

- Strachocina (dotycząca gazociągu Strachocina – Pogórska Wola),
- Strachocina,
- Pakoszówka,
- Srogów Górny,
- Falejówka,
- Raczkowa,
- Mrzyglód,
- Tyrawa Solna (dotycząca gazociągu Hermanowice-Strachocina),
- Jurowce,
- Międzybrodzie,
- Trepcza,
- Czerteż,
- Falejówka,
- Dębna,
- Strachocina (dotycząca podziemnego magazynu gazu),
- Łodzina (złóże kruszywa naturalnego „Łodzina-San”).

Z uwagi, iż wszystkie zmiany Studium przeprowadzane były w latach 2007-2015, czyli w oparciu o wytyczne aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. z 2018r., poz. 1945 z późn. zm.), **ich zapisy są aktualne.**

Zmiany Studium obejmują bardzo małe fragmenty gminy i zgodnie z wytycznymi zmian tereny te zostały w większości zainwestowane.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: „Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz plany miejscowe uchwalone po dniu 1 stycznia 1995 r. zachowują moc” - ocenie poddano Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok” uchwalone uchwałą Nr XXXV/227/98 Rady Gminy w Sanoku w dniu 16 czerwca 1998 roku wraz ze zmianami.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Porównanie ustaleń obowiązującego Studium z aktualnymi wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzeniem w sprawie wymaganego zakresu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a także przepisów odrębnych pozwoliło dokonać analizy i zweryfikować aktualność lub brak aktualności tego dokumentu planistycznego.

Obowiązujące obecnie Studium zostało opracowane zarówno przed wejściem w życie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 z późn. zm.), jak i przed wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118 poz. 1233). Jedynie uchwalone w latach 2007 – 2015 fragmentaryczne zmiany Studium, są zgodne z ww. ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i rozporządzeniem w sprawie zakresu projektu studium, jak i przepisami regulującymi zapisy dotyczące ochrony przyrody, ochrony środowiska, ochrony dóbr kultury, etc.

W gminie Sanok obowiązuje **289 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**.

W celu sprawdzenia spójności obowiązującego Studium z dokumentami nadrzędnymi, których ustalenia muszą uwzględniać zarówno Studium jak i plany miejscowe, w tym zakresie analizie poddano:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (Monitor Polski 2012, poz. 252),
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego. Perspektywa 2030 (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z dnia 18 września 2018r. poz. 3937 zawierający Uchwałę Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LIX/930/18 z dnia 27 sierpnia 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Podkarpackiego).
- Strategię Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020,
- Strategię Rozwoju Powiatu Sanockiego na lata 2016-2022,
- Program ochrony środowiska dla powiatu sanockiego na lata 2018-2021,

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sanok na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019,
- Szereg dokumentów wymienionych w części dotyczącej zagadnień planistycznych.

Punktem wyjścia dla weryfikacji zapisów dotyczących ochrony przyrody i krajobrazu powinna być analiza **opracowania ekofizjograficznego** (opracowywanego na podstawie art. 72. ustawy Prawo ochrony środowiska) oraz Prognozy oddziaływania na środowisko skutków zapisów Studium. Na potrzeby obowiązującego Studium nie powstało, niestety, podstawowe kompleksowe opracowanie ekofizjograficzne, gdyż Studium jest dokumentem starszym (1998) niż prawny wymóg przygotowania tego typu opracowania (Ustawa prawo ochrony środowiska, 2001). Adekwatna sytuacja dotyczy braku prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń Studium. Liczne opracowania ekofizjograficzne powstawały natomiast na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Są one ograniczone przestrzennie do zakresu opracowywanych planów, nie uwzględniają więc szerszego kontekstu przyrodniczych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Tego typu pojedyncze opracowania nie są wystarczające do właściwej ochrony walorów i funkcjonowania środowiska przyrodniczego poprzez planowanie przestrzenne prowadzone w gminie. **Istnieje pilna potrzeba opracowania kompleksowej Ekofizjografii w granicach całej gminy.**

3. Analiza dokumentów – zakres planistyczny

3.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Analiza Studium pod kątem aktualności przeprowadzona została etapami, z podziałem na poszczególne rozdziały dokumentu.

I. PROBLEMY I SZANSE ROZWOJU GMINY ORAZ PRZESŁANKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Problemy i szanse rozwoju sformułowane w rozdziale mają charakter hipotetyczny oraz opisane są w sposób bardzo ogólny. Zasadnym byłoby zweryfikowanie

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

problemów rozwoju ze stanem obecnym oraz dokonanie aktualizacji zapisów, ze szczególnym uwzględnieniem wytycznych dotyczących zbiornika „Niewistka-Dynów”, którego projekt został zlikwidowany w obecnie obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego. Zbiornik ten funkcjonował w planie województwa do roku 2018 pomimo, że nigdy nie był objęty krajowym rejestrem zadań rządowych. Zapisy w Studium wprowadzały szereg zakazów zabudowy i zagospodarowania terenu w obszarze wskazanym w Studium na potrzeby budowy zbiornika. **Zapisy obecnie obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego wykluczają powstanie zbiornika wodnego „Niewistka-Dynów”, w związku z czym Studium wymaga aktualizacji w tym zakresie.**

II. PRZEKSZTAŁCENIA W STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Struktura funkcjonalno-przestrzenna w tym główne funkcje gminy Sanok wyszczególnione zostały w podziale na trzy jednostki:

- I Jednostka,
- II Jednostka,
- III Jednostka

Jednostki te ze względu na zbyt ogólny i skąpy opis wymagają bezwzględnej aktualizacji.

Rozdział ten również wymaga rozszerzenia, szczegółowej weryfikacji, a w efekcie aktualizacji. W I Jednostce Studium zakłada, że perspektywa budowy zbiornika wpłynie na przekształcenie w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. W oparciu o uchwalony Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego wyklucza się powstanie zbiornika wodnego „Niewistka-Dynów” – w związku z tym Studium wymaga zmiany.

II Jednostka zakłada modernizację układu komunikacyjnego miasta Sanoka – budowa obwodnicy wraz z węzłem komunikacyjnym Krosno-Przemyśl-Rzeszów. Z uwagi, iż w czasie obecnym trwają prace nad modernizacją układu komunikacyjnego, na terenie miasta Sanoka powiązanego z terenem gminy Sanok zapisy Studium wymagają aktualizacji w tym zakresie.

III Jednostka – Studium nie przewiduje intensywnego rozwoju, a jedynie dalszy prośrodowiskowy rozwój mający na celu polepszyć warunki życia mieszkańców, gwarantując rezerwy terenowe pod potencjalne inwestycje. Z uwagi na lokalizację

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

terenów ww. *III Jednostki* należałoby wziąć pod uwagę naturalne walory terenu oraz zaproponować rozwiązania sprzyjające rozwojowi turystyki, rekreacji, leśnictwa, rybactwa. Studium powinno wskazywać również tereny przeznaczone również na potrzeby usług czyli tereny dające możliwość tworzenia dodatkowych miejsc pracy.

III. KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Zarówno zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego, jak i obszary i obiekty prawnie chronione (istniejące obszary chronionego krajobrazu, park krajobrazowy, rezerwat, pomniki przyrody, jak i projektowane formy ochrony przyrody) należy poddać szczegółowej analizie, uzupełnić zapisy oraz zaktualizować.

W Studium **nie uwzględniono uwarunkowań wynikających z utworzenia obszarów Natura 2000, przez co wymaga ono aktualizacji w tym zakresie.** Zmianie ulegały również przepisy powołujące inne formy ochrony przyrody, należy dostosować Studium do obowiązującego stanu prawnego w tym zakresie.

„Obszary systemu ekologicznego” w tym wody powierzchniowe, zasoby wód podziemnych, projektowany zbiornik wodny „Niewistka-Dynów” – zapisy dotyczące obszarów systemu ekologicznego powinny zostać opracowane na nowo zgodnie z obowiązującą od 20 lipca 2017 roku ustawą Prawo wodne. Ponadto Studium **wymaga aktualizacji w zakresie zagrożenia powodziowego i ryzyka, na podstawie map zagrożenia i ryzyka powodziowego.**

Należy również zaktualizować dane dotyczące zbiornika „Niewistka-Dynów”.

„Obszary leśne wyłączane ze zmiany sposobu użytkowania” – zapisy Studium z 1998 roku dopuszczały lokalizacje gazociągów lecz ze względu na mylne wyznaczenie trasy dokonano dwóch zmian Studium, które wprowadzają poprawną trasę przebiegu gazociągów: przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Strachocina – Pogórska Wola oraz gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Hermanowice – Strachocina, wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

„Obszary rolne z dopuszczeniem zalesień” – należy skupić się na występowaniu ewentualnych chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz walorów krajobrazowych i dokonać aktualizacji zapisów Studium we wskazanym zakresie.

„Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym” – strefa terenów upraw i użytków rolnych o różnej intensywności upraw. Ze względu na to, iż w strefie dopuszcza się lokalizację sieci infrastruktury technicznej do omawianego rozdziału

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

zostały wprowadzone dwie zmiany Studium (Siódma Zmiana Studium Gminy Sanok oraz Szósta Zmiana Studium Gminy Sanok) dotyczące lokalizacji gazociągów: przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina-Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem oraz gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Hermanowice-Strachocina, wraz z infrastrukturą techniczną. Zapisy należy uznać za aktualne.

„Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym z ograniczonym prawem zainwestowania” – zapisy Studium wraz z wprowadzonymi zmianami (Siódma Zmiana Studium Gminy Sanok, Szósta Zmiana Studium Gminy Sanok, Jedenasta Zmiana Studium Gminy Sanok oraz Piętnasta Zmiana Studium Gminy Sanok) w jasny sposób określają przeznaczenie terenu wraz z wyszczególnieniem dopuszczalnych przedsięwzięć, zatem uznaje się je za aktualne.

„Obszary występowania złóż surowców energetycznych i nieenergetycznych” – Studium wymaga aktualizacji w zakresie wprowadzenia granic złóż (obowiązek nałożony ustawą Prawo geologiczne i górnicze – 2 lata na wprowadzenie granic złóż surowców mineralnych). Piętnasta Zmiana Studium Gminy Sanok Łodzina-Sanok wprowadza udokumentowane złoża. W przypadku dalszego udokumentowania innych złóż na terenie gminy zasadne jest dokonanie zmiany Studium polegające na prawidłowym wprowadzeniu konturu złoża i określeniu kierunku zagospodarowania i eksploatacji.

IV. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DÓBR KULTURY I KRAJOBRAZU

Weryfikacji należy poddać, czy uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej nie uległy zmianie, mimo, iż w Studium chronione są obiekty i obszary dziedzictwa kulturowego. Zawarte w Studium dane liczbowe oraz wykazy zabytków architektury, parków i cmentarzy oraz stanowisk archeologicznych mogą być nieaktualne, należałoby je zaktualizować.

Szósta Zmiana Studium Gminy Sanok oraz Siódma Zmiana Studium Gminy Sanok wprowadza możliwość lokalizacji gazociągów w miejscach stanowisk archeologicznych. Gazociągi zostały wybudowane pod nadzorem konserwatora zabytków, zatem sposób zagospodarowania terenu został przesądzony i nie podlega weryfikacji.

„Kierunki i rodzaje ochrony dóbr kultury” – zapisy należy uaktualnić, m. in. ze względu zaniechania budowy zbiornika „Niewistka-Dynów”.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

„Ochrona krajobrazu” – pomimo, iż zapisy Studium dotyczące ochrony krajobrazu wydają się aktualne, należy je zweryfikować i szczegółowo uzupełnić.

V. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA I LEŚNICTWA

Ustalenia obowiązującego Studium należy poddać szczegółowej analizie i uaktualnić. Pomimo, iż dokonano piętnastu zmian Studium to jednak ustalenia całego dokumentu nadal nie są aktualne. Zmiany Studium, o których mowa, obejmowały ściśle określone kontury, zatem nie odnosiły się do całego dokumentu.

Należy również odnieść się do ewentualnych dolesień i zalesień w nowym dokumencie.

VI. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU TURYSTYKI I REKREACJI

Ustalenia dotyczące zbiornika „Niewistka-Dynów” i ewentualnych zamierzeń inwestycyjnych w zakresie turystyki i rekreacji są nieaktualne, zatem zasadnym byłoby sporządzenie nowego Studium zawierającego aktualne ustalenia dotyczące w szczególności kierunków zabudowy i zagospodarowania terenu, który przez szereg lat był zablokowany inwestycyjnie z racji planowanej przed laty budowy zbiornika.

Ze względu na ogromną atrakcyjność inwestycyjną terenu gminy Sanok, okalającą miasto powiatowe zasadnym byłoby rozszerzenie kierunków i zasad rozwoju turystyki, rekreacji, jak również nowych terenów inwestycyjnych. Miałyby to pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy gminy.

Istniejące szlaki turystyczne, szlaki turystyczne proponowane w ustaleniach Studium do oznakowania i urzędzenia, a także ścieżki spacerowe i trasy samochodowe i rowerowe należy poddać inwentaryzacji. Zaleca się uaktualnienie oraz rozszerzenie warunków zasad zabudowy i zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający szeroko pojęte zasady ochrony przyrody i krajobrazu.

VII. KIERUNKI ROZWOJU I ZASADY GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE ZAINWESTOWANIA

Zasady i polityka gminy dotyczące terenów przeznaczonych do zainwestowania powinny być poddane wnikliwej analizie i aktualizacji. Zapisy sporządzone były w oparciu o prognozę demograficzną, która na dzień dzisiejszy jest nieaktualna.

„Kierunki rozwoju mieszkalnictwa” – ustalenia Studium należy uszczegółowić w zakresie rodzaju zabudowy, wskaźników, etc., w oparciu o bilans zapotrzebowania na nową zabudowę.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Na potrzeby rozwoju mieszkalnictwa do Studium wprowadzono obszary przeznaczone pod nową zabudowę. Ustalenia w sporządzonych zmianach nie wymagają szczególnej weryfikacji, gdyż zmiany sporządzone były w oparciu o wytyczne obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i zawierają niezbędne ustalenia i zasady. Uwzględniając potrzebę rozwoju zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej należy rozszerzyć dotychczasowe tereny przeznaczone pod zabudowę w sposób uwzględniający aktualną prognozę demograficzną, ruch inwestycyjny, istniejące oraz projektowane uzbrojenie techniczne, jak i możliwości finansowe gminy.

„Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej” – pomimo niewielkich zmian i wyznaczenia nowych obszarów zabudowy przemysłowej i gospodarczej – zapisy nie są aktualne i zasadnym byłoby przystąpienie do opracowania nowego Studium, w którym wskazane zostałyby tereny związane z rozwojem działalności gospodarczej dającej dalsze miejsca pracy.

„Kierunki rozwoju działalności usługowej” – potrzeby zostały ustalone w minimalistyczny sposób, dlatego należałoby je rozszerzyć, uzupełnić i uaktualnić w sposób pobudzający rozwój gospodarczy gminy.

„Oświata i wychowanie” – zapisy Studium są nieaktualne, m. in. ze względu na reformy edukacji oraz nieaktualność danych. Należy dokonać weryfikacji danych, a w efekcie dokonać zmiany Studium w zakresie.

„Ochrona zdrowia i opieka społeczna” – zapisy należy uzupełnić oraz zaktualizować.

„Kultura i sport” – biorąc pod uwagę atrakcyjność gminy Sanok oraz wysoką świadomość społeczeństwa w zakresie kultury i sportu, zasadnym byłoby dążenie do dbałości o istniejące tereny i obiekty, a także dążenie do tworzenia nowych. Należałoby rozważyć tworzenie nowych ścieżek rowerowych, dydaktycznych czy też miejsc czynnego wypoczynku dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.

„Handel, gastronomia, inne usługi” – handel, gastronomia oraz inne usługi mają ogromny wpływ na rozwój gospodarczy gminy. Zapisy Studium należałoby uzupełnić oraz zaktualizować, ze szczególnym uwzględnieniem wykreślonego z planu zagospodarowania województwa zbiornika „Niewistka-Dynów”. Zaleca się wyznaczenie lokalizacji dla ważnych inwestycji usługowych w miejscach odznaczających się wysokim potencjałem turystycznym z poszanowaniem walorów przyrodniczych poszczególnych terenów.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

VIII. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

Zapisy Studium dotyczące zasady i polityki gminy w zakresie systemu transportowego opracowane są bardzo ogólnie, na podstawie danych wówczas dostępnych, zatem nieaktualnych na dzień dzisiejszy. Analogiczna sytuacja zachodzi w kierunkach i zasadach funkcjonowania układu komunikacyjnego (samochodowego i kolejowego) – nieaktualne dane. Ze względu na ciągle rozwijającą się gospodarkę oraz lokalizację gminy na jednym z głównych szlaków tranzytowych, zapisy Studium należy poddać wnikliwej analizie oraz dokonać ich aktualizacji.

„Komunikacja zbiorowa” – dane uwzględnione w Studium częściowo przestały być aktualne, tj. na dzień dzisiejszy nie funkcjonuje państwowa komunikacja samochodowa. Jej miejsce zastąpiła bardzo dobrze rozwinięta zbiorowa prywatna komunikacja samochodowa. Dane dotyczące funkcjonowania na terenie gminy Sanok Polskich Kolei Państwowych wraz z dworcami należy uaktualnić.

„Zaplecze techniczne motoryzacji” – w zapisach Studium zawarte są dane ze stanu istniejącego na rok 1998, zatem nieaktualne na dzień dzisiejszy. Wykaz dróg gminnych należy poddać szczegółowej inwentaryzacji oraz dokonać uzupełnień.

IX. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Dane zawarte w Studium dotyczące kanalizacji zbiorczej ścieków sanitarnych, zaopatrzenia w wodę, składowania odpadów, zaopatrzenia w gaz ziemny oraz energię elektryczną, jak i w sieci telekomunikacyjne powinny być zaktualizowane. Szczególną uwagę należy zwrócić tu na lokalizację gminy w terenach cennych zarówno pod względem przyrodniczym, jak i krajobrazowym i uwzględnić to w zapisach.

X. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST KONIECZNE

Zapisy Studium uwzględniają obszary, dla których obowiązek sporządzenia planów miejscowych wynika z przepisów prawnych, tj. prawo górnicze i geologiczne, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - dane należy zaktualizować. Należy przeanalizować wyznaczone w Studium obszary zabudowy, które mogłyby wymagać przeprowadzenia scaleń i podziałów, a tym samym wymagałyby obowiązkowego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Zgodnie z ustaleniami rozdziału X Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok, wymóg opracowania planów miejscowych ustalono dla następujących obszarów³:

1. **Tereny górnicze.** Zgodnie z wcześniej obowiązującą ustawą "Prawo geologiczne i górnicze" (Dział III, art. 52-53, Dz.U. Nr 27 z 1994 r.) wymagano, aby dla terenów górniczych sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu. Dla surowców mineralnych, gdzie na podstawie oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko można było odstąpić od tegoż opracowania. Studium zakłada konieczność opracowania MPZP dla terenów górniczych.

W chwili obecnej obowiązuje (od 1 stycznia 2012 r.) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017 poz. 2126 z późn. zm.), która w art. 95 wprowadziła obowiązek ujawniania przez gminy w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w planach miejscowych obszarów udokumentowanych złóż kopalin oraz udokumentowanych wód podziemnych, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla. Art. 95 ust. 2 i 3 określają terminy obligujące do wprowadzenia tych złóż do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

- **dla obszarów udokumentowanych złóż kopalin oraz obszarów udokumentowanego kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, w terminie do 2 lat** od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej,
- **dla obszarów udokumentowanych złóż węglowodorów, w terminie 6 miesięcy** od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów przez właściwy organ administracji geologicznej. Koszty sporządzenia przez gminę w tym terminie zmiany studium ponosi przedsiębiorca, który sporządził dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża węglowodorów.

³ Analizę rozdziału X Studium przytoczono za: *Ocena aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok oraz Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego obowiązujących w Gminie Sanok wraz z analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w latach 2010 - 2018 /I półrocze, Wójt Gminy Sanok, Sanok, 2018.*

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Jeżeli gmina nie wykonałaby powyższego obowiązku, przechodzi on na Wojewodę, który zobowiązany będzie do wydania w tej sprawie zarządzenia zastępczego, w trybie art. 96 ustawy Prawo geologiczne i górnicze. W takim przypadku koszty sporządzenia zmiany studium poniesie w całości gmina, której obszar dotyczy zarządzenie zastępcze.

2. Tereny chronione. Ten aspekt omówiono w dalszej części opracowania.

3. W Studium zapisano, iż zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. Nr 89 poz. 415 z późniejszymi zmianami) konieczne jest opracowanie MPZP dla terenów :

- w Załużu, pomiędzy drogą krajową nr 98 poz. 415 z późniejszymi zmianami), a istniejącym ośrodkiem wczasowym i drogą dojazdową do niego,
- w Czerteżu na północ od drogi krajowej nr 98 (kompleks obszarów usługowych),
- w Czerteżu na południe od torów kolejowych (kompleks obszarów usługowych i działalności gospodarczej).

W chwili obecnej zapisy te nie spełniają wymogów ustawowych i brak jest obowiązku opracowania ww. planów miejscowych.

4. W studium zapisano, iż zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z późniejszymi zmianami) po wprowadzeniu zadania rządowego (zbiornik wodny Niewistka - Dynów) do wojewódzkiego rejestru konieczne jest wprowadzenie go do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego po uprzednim przeprowadzeniu negocjacji z gminą.

W chwili obecnej zapisy te nie spełniają wymogów ustawowych, ponadto uchwalony w 2018 roku Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego nie przewiduje realizacji zbiornika wodnego „Niewistka - Dynów”.

Podsumowanie

Zgodnie z zacytowanym poniżej art. 10 pkt. 1 oraz pkt. 2 Studium pod względem planistycznym, krajobrazowym oraz przyrodniczym winno zawierać dane szczegółowe dotyczące każdego z wymienionych punktów. W związku z tym, iż Studium obowiązujące na terenie gminy Sanok zostało opracowane zarówno przed

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

wejściem w życie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r., poz. 1945z późn. zm.), jak i przed wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118 poz. 1233) **jego aktualność jest mocno ograniczona.**

Jedynie uchwalone w latach 2007 – 2015 fragmentaryczne zmiany Studium, są zgodne z ww. ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i rozporządzeniem w sprawie zakresu projektu Studium.

„Art. 10. 1. W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;*
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;*
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;*
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;*
 - 4a) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;*
 - 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;*
 - 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;*
 - 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:*
 - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,*
 - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,*
 - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,*
 - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;*
 - 8) stanu prawnego gruntów;*
 - 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;*
 - 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;*
 - 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;*
 - 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;*
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;*
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;*

Dziennik Ustaw – 9 – Poz. 1945 16.10.2018

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

2. W studium określa się w szczególności:

1) uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d: a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,

b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;

2) (uchylony)

3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;

4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;

6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;

7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;

8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;

9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;

10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;

11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;

12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;

13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120);

14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji; 14a) obszary zdegradowane;

15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;

16) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie."

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

3.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Sytuacja planistyczna w gminie Sanok jest bardzo złożona. Z pośród dokumentów określających politykę przestrzenną terenu, gmina dysponuje nieaktualnym dokumentem, który winien być sporządzony od nowa oraz 289 planami miejscowymi wykonanymi w latach 1996-2017, których ustalenia w większości zostały już zrealizowane.

W poszczególnych miejscowościach liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przedstawia się następująco:

BYKOWCE

„MPZP Bykowce 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17 i 18” - uchwalone Uchwałą Nr XXX/181/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 89 z 16 marca 1998 r.;

„MPZP Bykowce 2” - uchwalony Uchwałą Nr XXXI/192/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 grudnia 1997 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 97 z 16 marca 1998 r.;

„MPZP Bykowce 4” - uchwalony Uchwałą Nr XXXI/193/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 grudnia 1997 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 98 z 16 marca 1998 r.;

„MPZP Bykowce 19, 20, 21, 22, 23 i 24” - uchwalone Uchwałą Nr XX/166/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 467 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Bykowce 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 i 32” - uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/274/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88 poz. 1518 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Bykowce 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 i 40” - uchwalone Uchwałą Nr VII/40/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1139 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„Zmiana MPZP Bykowce 20” - uchwalona Uchwałą Nr XX/133/2008 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2008 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 52 poz. 1407 z dnia 3 lipca 2008 r.;

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

„MPZP Bykowce 41” – uchwalony Uchwałą Nr XIV/87/2007 Rady Gminy Sanok z dnia 26 października 2007 r. ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 99 poz. 2227 z dnia 27 listopada 2007 r.

CZERTEŻ

„MPZP Czerteż – temat V” – uchwalony Uchwałą Nr XXI/101/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 sierpnia 1996 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 46, poz. 207 z 28 października 1996 r.;

„MPZP Czerteż 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 9” – uchwalone Uchwałą Nr XXX/185/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 93 z 16 marca 1998 r.;

„MPZP Czerteż 8” – uchwalony Uchwałą Nr XXXI/195/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 grudnia 1997 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 99 z 16 marca 1998 r.;

„MPZP Czerteż 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 i 17” – uchwalone Uchwałą Nr XX/167/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 468 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Czerteż 18” – uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/275/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88 poz. 1519 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Czerteż 19, 20 i 21” – uchwalone Uchwałą Nr VII/41/2003 Rady Gminy Sanok z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1140 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„MPZP Czerteż 22” – uchwalony Uchwałą Nr VIII/50/2007 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2007 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 44 poz. 1175 z dnia 6 czerwca 2007 r.;

DĘBNA

„MPZP Dębna 1” – uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/276/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88 poz. 1520 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Dębna 2” – uchwalony Uchwałą Nr IX/60/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 25 czerwca 2015 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 29 lipca 2015 r., poz. 2293;

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

DOBRA

„MPZP Dobra 1” - uchwalony Uchwałą Nr IX/64/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 445 z dnia 25 maja 1999 r.;

„MPZP Dobra 2” - uchwalony Uchwałą Nr XX/168/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 469 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Dobra 3 i 4” - uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/277/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88, poz. 1521 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Dobra 5 i 6” - uchwalone Uchwałą Nr VII/43/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1142 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

FALEJÓWKA

„MPZP Falejówka 1” - uchwalony Uchwałą Nr XXX/183/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 91 z 16 marca 1998 r.;

„MPZP Falejówka 2 i 3” - uchwalone Uchwałą Nr XXIII/208/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 4 września 2000 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 72, poz. 813 z dnia 13 listopada 2000 r.;

„MPZP Falejówka 5” - uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/278/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88 poz. 1522 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Falejówka 4” - uchwalony Uchwałą Nr XXXVIII/356/2002 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 kwietnia 2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 35 poz. 714 z dnia 27 czerwca 2002 r.;

„MPZP Falejówka 6 i 7” - uchwalone Uchwałą Nr VII/44/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1143 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„MPZP Falejówka 8” - uchwalony Uchwałą Nr V/26/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 10 marca 2015 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 16 kwietnia 2015 r., poz. 1295;

HŁOMCZA

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

„MPZP Hłomcza 1 i 2” – uchwalone Uchwałą Nr IX/63/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 444 z dnia 25 maja 1999 r.;

„MPZP Hłomcza 3 i 4” - uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/279/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88 poz. 1523 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Hłomcza 5, 6 i 7” – uchwalone Uchwałą Nr VII/45/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1144 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

JĘDRUSZKOWCE

„MPZP Jędruszkowce 1” - uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/280/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88 poz. 1524 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Jędruszkowce 2” – uchwalony Uchwałą Nr VII/46/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1145 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

JUROWCE

„MPZP Jurowce 1” – uchwalony Uchwałą Nr IX/62/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 443 z dnia 25 maja 1999 r.;

„MPZP Jurowce 2” – uchwalony Uchwałą Nr XX/170/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 470 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Jurowce 3” – uchwalony Uchwałą Nr XVIII/141/2012 Rady Gminy Sanok z dnia 26 kwietnia 2012 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 13 czerwca 2012 r., poz. 1326;

KOSTAROWCE

„MPZP Kostarowce 1, 2 i 3” – uchwalone Uchwałą Nr IX/61/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 442 z dnia 25 maja 1999 r.;

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

„MPZP Kostarowce 4 i 5” - uchwalone Uchwałą Nr XX/171/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 471 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Kostarowce 6, 7, 8 i 9” - uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/281/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88 poz. 1525 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Kostarowce 10” - uchwalony Uchwałą Nr VII/47/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1146 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

LALIN

„MPZP Lalin 1, 2, 3, 4, 5 i 6” - uchwalone Uchwałą Nr XXX/188/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 96 z dnia 16 marca 1998 r.;

„MPZP Lalin 7 i 8” - uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/282/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88 poz.1524 z dnia 15 listopada 2001 r.;

LISZNA

„MPZP Liszna 1” - uchwalony Uchwałą Nr XXX/184/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 92 z dnia 16 marca 1998 r.;

„MPZP Liszna 2” - uchwalony Uchwałą Nr XX/172/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 472 z dnia 4 lipca 2000 r.;

ŁODZINA

„MPZP Łodzina 1 i 2” - uchwalone Uchwałą Nr XXX/177/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 85 z dnia 16 marca 1998 r.;

„MPZP Łodzina 3” - uchwalony Uchwałą Nr XX/173/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 473 z dnia 4 lipca 2000 r.;

MPZP o nazwie „Łodzina 4”, terenu obejmującego złożę „Łodzina - San”, położonego w Gminie Sanok - uchwalony Uchwałą Nr XXX/242/2017 Rady

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Gminy Sanok z dnia 24 marca 2017 r. opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 14 kwietnia 2017 r., poz. 1520;

MARKOWCE

„**MPZP Markowce 1**” - uchwalony Uchwałą Nr IX/60/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 441 z dnia 25 maja 1999 r.;

„**MPZP Markowce 2**” - uchwalony Uchwałą Nr XX/174/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 474 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„**MPZP Markowce 3**” - uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/283/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88, poz. 1527 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„**MPZP Markowce 4**” - uchwalony Uchwałą Nr VII/48/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1147 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

MIĘDZYBRODZIE

„**MPZP Międzybrodzie 1**” - uchwalony Uchwałą Nr IX/59/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 440 z dnia 25 maja 1999 r.;

„**MPZP Międzybrodzie 2**” - uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/284/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88, poz. 1528 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„**MPZP Międzybrodzie 3 i 4**” - uchwalone Uchwałą Nr VII/49/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1148 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„**MPZP Międzybrodzie 5**” - uchwalony Uchwałą Nr XXXII/214/2005 Rady Gminy w Sanoku z dnia 7 grudnia 2005 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 173 - część I, poz. 3268 z dnia 30 grudnia 2005 r.;

„**MPZP Międzybrodzie 6**” - uchwalony Uchwałą Nr XXVI/226/2013 Rady Gminy Sanok z dnia 25 stycznia 2013 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 18 marca 2013 r., poz. 1385;

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

MRZYGLÓD

„**MPZP Mrzyglód 1**” – uchwalony Uchwałą Nr IX/58/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 439 z dnia 25 maja 1999 r.;

„**MPZP Mrzyglód 2**” – uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/296/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 89, poz. 1551 z dnia 16 listopada 2001 r.;

„**MPZP Mrzyglód 3**” – uchwalony Uchwałą Nr XXXVIII/357/2002 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 kwietnia 2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 35, poz. 715 z dnia 27 czerwca 2002 r.;

NIEBIESZCZANY

„**MPZP Niebieszczany 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8**” – uchwalone Uchwałą Nr XXX/188/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 90 z dnia 16 marca 1998 r.;

„**MPZP Niebieszczany 9**” – uchwalony Uchwałą Nr IX/57/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 438 z dnia 25 maja 1999 r.;

„**MPZP Niebieszczany 10**” – uchwalony Uchwałą Nr XX/175/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 475 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„**MPZP Niebieszczany 11, 12 i 13**” – uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/297/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 89, poz. 1552 z dnia 16 listopada 2001 r.;

„**MPZP Niebieszczany 14**” – uchwalony Uchwałą Nr VII/50/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1149 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

PAKOSZÓWKA

„MPZP Pakoszówka - temat III” - uchwalony Uchwałą Nr XXI/101/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 sierpnia 1996 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 46, poz. 207 z dnia 28 października 1996 r.;

„MPZP Pakoszówka 1, 2 i 3” - uchwalone Uchwałą Nr XXX/179/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 87 z dnia 16 marca 1998 r.;

„MPZP Pakoszówka 4, 5 i 6” - uchwalone Uchwałą Nr XX/176/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 476 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Pakoszówka 7 i 8” - uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/285/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88, poz. 1529 z dnia 15 listopada 2001 r.;

PISAROWCE

„MPZP Pisarowce 1, 2, 3 i 4” - uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/286/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88, poz. 1530 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Pisarowce 5” - uchwalony Uchwałą Nr VII/51/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1148 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„Zmiana MPZP Pisarowce 4” - uchwalona Uchwałą Nr XXXII/215/2005 Rady Gminy w Sanoku z dnia 7 grudnia 2005 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 173 część I, poz. 3269 z dnia 30 grudnia 2005 r.;

„MPZP Pisarowce 6” - uchwalony Uchwałą Nr XXXII/216/2005 Rady Gminy w Sanoku z dnia 7 grudnia 2005 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 173 część I, poz. 3270 z dnia 30 grudnia 2005 r.;

„MPZP Pisarowce 7” - uchwalony Uchwałą Nr VI/37/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 25 marca 2011 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 54, poz. 1059 z dnia 20 kwietnia 2011 r.;

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

PŁOWCE

„MPZP Płowce 1, 2 i 3” - uchwalone Uchwałą Nr XXX/180/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 88 z dnia 16 marca 1998 r.;

„MPZP Płowce 4” - uchwalony Uchwałą Nr XX/177/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 477 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Płowce 5” - uchwalony Uchwałą Nr XXXIV/309/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 9 listopada 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 111, poz. 2528 z dnia 19 grudnia 2001 r.;

„MPZP Płowce 6 i 7” - uchwalone Uchwałą Nr VII/52/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1151 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

PRUSIEK

„MPZP Prusiek 1” - uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/288/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88, poz. 1531 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Prusiek 2” - uchwalony Uchwałą Nr VII/53/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1150 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

RACZKOWA

„MPZP Raczkowa 1” - uchwalony Uchwałą Nr IX/56/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 437 z dnia 25 maja 1999 r.;

„MPZP Raczkowa 2” - uchwalony Uchwałą Nr VII/54/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1151 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

SANOCZEK

„MPZP Sanoczek 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8” - uchwalone Uchwałą Nr XXX/178/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 86 z dnia 16 marca 1998 r.;

„MPZP Sanoczek 9, 10, 11 i 12” - uchwalone Uchwałą Nr XX/178/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowane w Dzienniku

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 478 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„**MPZP Sanoczek 13 i 14**” – uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/290/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88, poz. 1532 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„**MPZP Sanoczek 15**” – uchwalony Uchwałą Nr VII/55/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1154 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„**MPZP Sanoczek 16**” – uchwalony Uchwałą Nr XVIII/117/2008 Rady Gminy w Sanoku z dnia 7 lutego 2008 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 15, poz. 380 z dnia 1 marca 2008 r.;

SROGÓW DOLNY

„**MPZP Srogów Dolny 1**” – uchwalony Uchwałą Nr IX/66/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 447 z dnia 25 maja 1999 r.;

SROGÓW GÓRNY

„**MPZP Srogów Górny 1**” – uchwalony Uchwałą Nr IX/55/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 436 z dnia 25 maja 1999 r.;

„**MPZP Srogów Górny 2**” – uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/291/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88, poz. 1533 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„**MPZP Srogów Górny 3**” – uchwalony Uchwałą Nr VII/56/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1155 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

STRACHOCINA

„**MPZP Strachocina – temat II**” – uchwalone Uchwałą Nr XXI/101/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 sierpnia 1996 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 46, poz. 207 z dnia 28 października 1996 r.;

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

„MPZP Strachocina – temat I” – uchwalony Uchwałą Nr XXX/106/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 16 października 1996 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego z 1996 r.;

„MPZP Strachocina 1” – uchwalony Uchwałą Nr IX/67/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 448 z dnia 25 maja 1999 r.;

„MPZP Strachocina 2, 3 i 4” – uchwalone Uchwałą Nr XX/179/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 479 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Strachocina 5, 6, 7 i 8” – uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/292/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 88, poz. 1534 z dnia 15 listopada 2001 r.;

„MPZP Strachocina 9” – uchwalony Uchwałą Nr XXXIX/369/2002 Rady Gminy w Sanoku z dnia 27 czerwca 2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 48, poz. 959 z dnia 9 sierpnia 2002 r.;

„MPZP Strachocina 10” – uchwalony Uchwałą Nr VII/57/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1156 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

MPZP Gminy Sanok dla części miejscowości Strachocina – uchwalony Uchwałą Nr X/81/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 28 lipca 2011 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 150, poz. 2169 z dnia 15 września 2011 r.;

MPZP dla Gazociągu Wysokiego Ciśnienia relacji Hermanowice – Strachocina uchwalony Uchwałą Nr XIII/106/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 21 listopada 2011 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 204, poz. 3725 z dnia 23 grudnia 2011 r.;

„MPZP Strachocina 12” – uchwalony Uchwałą Nr XII/82/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 16 października 2015 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 19 listopada 2015 r., poz. 3219;

STRÓŻE MAŁE

„MPZP Stróże Małe 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7” – uchwalone Uchwałą Nr IX/68/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowane w Dzienniku

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 7, poz. 306 z dnia 30 kwietnia 1999 r.;

„**MPZP Stróże Małe 8 i 9**” – uchwalone Uchwałą Nr XX/180/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 480 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„**MPZP Stróże Małe 10 i 11**” – uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/298/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 89, poz. 1553 z dnia 16 listopada 2001 r.;

„**MPZP Stróże Małe 12, 13 i 14**” – uchwalone Uchwałą Nr VII/58/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1157 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

STRÓŻE WIELKIE

„**MPZP Stróże Wielkie 1, 2 i 3**” – uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/299/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 89, poz. 1554 z dnia 16 listopada 2001 r.;

„**MPZP Stróże Wielkie 4**” – uchwalony Uchwałą Nr VII/59/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1158 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„**MPZP Stróże Wielkie 5**” – uchwalony Uchwałą Nr XLV/339/2010 Rady Gminy w Sanoku z dnia 23 kwietnia 2010 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 46 poz. 1018 z dnia 7 czerwca 2010 r.;

TREPCZA

„**MPZP Trepcza 3, 4, 5, 6, 7 i 8**” – uchwalone Uchwałą Nr XXX/187/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krosnieńskiego Nr 6, poz. 95 z dnia 16 marca 1998 r.;

„**MPZP Trepcza 9**” – uchwalony Uchwałą Nr XX/181/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 481 z dnia 4 lipca 2000 r.;

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

„MPZP Trecza 10, 11, 12, 13 i 14” - uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/293/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 89, poz. 1548 z dnia 16 listopada 2001 r.;

„MPZP Trecza 15, 16 i 17 ” - uchwalone Uchwałą Nr VII/60/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1159 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„MPZP Trecza 18” - uchwalony Uchwałą Nr XLII/342/2014 Rady Gminy Sanok z dnia 20 lutego 2014 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 13 marca 2014 r., poz. 967;

TYRAWA SOLNA

„MPZP Tyrawa Solna, Wujskie i Załuż - temat XII” - uchwalony Uchwałą Nr XXI/102/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 sierpnia 1996 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 46, poz. 208 z dnia 28 października 1996 r.;

„MPZP Tyrawa Solna 1, 2 i 3” - uchwalone Uchwałą Nr IX/69/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 449 z dnia 25 maja 1999 r.;

„MPZP Tyrawa Solna 4, 5 i 6” - uchwalone Uchwałą Nr XXXIII/294/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 89, poz. 1549 z dnia 16 listopada 2001 r.;

„MPZP Tyrawa Solna 7, 8, 9, 10 i 11” - uchwalone Uchwałą Nr VII/61/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1160 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„MPZP Tyrawa Solna 13” - uchwalony Uchwałą Nr XLV/340/2010 Rady Gminy w Sanoku z dnia 23 kwietnia 2010 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 46 poz. 1019 z dnia 7 czerwca 2010 r.;

WUJSKIE

„MPZP Wujskie - temat VI” - uchwalony Uchwałą Nr XXI/101/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 sierpnia 1996 r., opublikowany w Dzienniku

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 46, poz. 207 z dnia 28 października 1996 r.;

„MPZP Tyrawa Solna, Wujskie i Załuż - temat XII” - uchwalony Uchwałą Nr XXI/102/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 sierpnia 1996 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 46, poz. 208 z dnia 28 października 1996 r.;

„MPZP Wujskie 7” - uchwalony Uchwałą Nr XX/182/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 482 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Wujskie 10” - uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/295/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 31 sierpnia 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 89, poz. 1550 z dnia 16 listopada 2001 r.;

ZABŁOTCE

„MPZP Zabłotce - temat IV” - uchwalony Uchwałą Nr XXI/101/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 sierpnia 1996 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 46, poz. 207 z dnia 28 października 1996 r.;

„MPZP Zabłotce 1, 2, 3, 4, 5, 7 i 8” - uchwalone Uchwałą Nr XXX/186/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 15 grudnia 1997 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 6, poz. 94 z dnia 16 marca 1998 r.;

„MPZP Zabłotce 9” - uchwalony Uchwałą Nr XX/184/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 484 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„MPZP Zabłotce 10” - uchwalony Uchwałą Nr XXXVIII/358/02 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 kwietnia 2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 35, poz. 716 z dnia 27 czerwca 2002 r.;

„MPZP Zabłotce 10, 11, 12, 13 i 14” - uchwalone Uchwałą Nr VII/62/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1161 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

ZAŁUŻ

„MPZP Załuż - temat VII, temat VIII, temat X” - uchwalone Uchwałą Nr XXI/101/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 sierpnia 1996 r., opubliko-

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

wane w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 46, poz. 207 z dnia 28 października 1996 r.;

„**MPZP Tyrawa Solna, Wujskie i Załuż - temat XII**” – uchwalony Uchwałą Nr XXI/102/96 Rady Gminy w Sanoku z dnia 30 sierpnia 1996 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 46, poz. 208 z dnia 28 października 1996 r.;

„**MPZP Załuż 1**” – uchwalony Uchwałą Nr XXVII/144/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 8 lipca 1997 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 18, poz. 141 z dnia 3 września 1997 r.;

„**MPZP Załuż 2**” – uchwalony Uchwałą Nr XXVII/145/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 8 lipca 1997 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 18, poz. 142 z dnia 3 września 1997 r.;

„**MPZP Załuż 3**” – uchwalony Uchwałą Nr XXVII/146/97 Rady Gminy w Sanoku z dnia 8 lipca 1997 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Krośnieńskiego Nr 18, poz. 143 z dnia 3 września 1997 r.;

„**MPZP Załuż 4**” – uchwalony Uchwałą Nr IX/54/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 435 z dnia 25 maja 1999 r.;

„**MPZP Załuż 1, 2 i 3**” – uchwalone Uchwałą Nr IX/65/99 Rady Gminy w Sanoku z dnia 29 marca 1999 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 10, poz. 446 z dnia 25 maja 1999 r.;

„**MPZP Załuż 5 i 6**” – uchwalone Uchwałą Nr XX/183/2000 Rady Gminy w Sanoku z dnia 28 kwietnia 2000 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 40, poz. 483 z dnia 4 lipca 2000 r.;

„**MPZP Załuż 7 i 8**” – uchwalone Uchwałą Nr XXXIV/310/2001 Rady Gminy w Sanoku z dnia 9 listopada 2001 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 111, poz. 2529 z dnia 19 grudnia 2001 r.;

„**MPZP Załuż 9 i 10**” – uchwalone Uchwałą Nr VII/63/2003 Rady Gminy w Sanoku z dnia 24 kwietnia 2003 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 1162 z dnia 20 czerwca 2003 r.;

„**MPZP Załuż 11 część I**” – uchwalony Uchwałą Nr XLVI/379/2014 Rady Gminy Sanok z dnia 25 czerwca 2014 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 7 lipca 2014 r., poz. 1926.

Wykonana analiza wykazała, iż większość z obowiązujących na obszarze gminy Sanok planów, dotyczy niewielkich obszarów (od kilku do kilkudziesięciu arów)

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

i w dużej mierze plany te zostały skonsumowane, tj. uzyskano na tych obszarach pozwolenia na budowę i zrealizowano projektowane inwestycje.

4. Analiza dokumentów - zakres środowiskowy

Należy podkreślić, że ochrona wartości przyrodniczych, istniejących w gminie, jest jednym z głównych celów, które wytyczył samorząd gminy Sanok w 1997 roku⁴, tuż przed przyjęciem Studium. Jako pierwszy cel strategiczny rozwoju gminy przyjęto wówczas: „Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego (naturalnego) - zgodnego z wymogami ochrony”.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614) konieczne jest uwzględnienie wymagań ochrony przyrody w dokumentach planistycznych gminy (Art. 3, ust. 1). Bezpośrednim narzędziem służącym realizacji celów ochrony są plany ochrony bądź plany zadań ochronnych, które po przyjęciu, powinny być wprowadzone do zapisów dokumentów planistycznych gminy. W Programie Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 „opracowanie planów (...), rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszaru Natura 2000, planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, a także metod ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które są zagrożone” zostało określone jako jeden z głównych średniookresowych celów. Jednak do chwili obecnej plan ochrony posiada jedynie Park Krajobrazowy Gór Słonnych (Tab. 2), ogłoszony Rozporządzeniem Nr 59/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 10 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Gór Słonnych (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 82 poz. 1384 z 17 czerwca 2005 r.

Tab. 2. Obiekty i obszary chronione w gminie Sanok.⁵

L.p.	Nazwa	Rok utworzenia	Podstawa prawna	Plan ochrony	Plan zadań ochronnych
				Przedmiot ochrony	
rezerваты					
1	Polanki	1996	M.P. z 1996 r. Nr 42, poz. 410 Dz. Urz. z 2002 r. Nr 3, poz. 62 z późniejszymi zmianami	nie	nie
				naturalne zbiorowiska leśne	

⁴ Uchwała Nr XXVII /143 / 97 Rady Gminy Sanok z dnia 8 lipca 1997 r. w sprawie celów strategicznych rozwoju gminy Sanok i ich hierarchii, dla określenia polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania gminy.

⁵ Opracowano w oparciu o dane Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody. <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>, dane pozyskane 15 lutego 2019 r.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

				buczyny karpackiej	
parki krajobrazowe					
2	PK Gór Słonnych	1992	Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego Nr 7, poz. 53 z 1992 r. Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2000 r. Nr 24, poz. 196 z późniejszymi zmianami	tak (od 2005 r.)	
obszary chronionego krajobrazu					
3	OChK Beskidu Niskiego	1998	Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1992 r. Nr 7, poz. 74 Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2001 r. Nr 62, poz. 1086 z późniejszymi zmianami		
4	Wschodniobeskidzki OChK	1998	Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1998 r. Nr 17/98, poz. 223 Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2001 r. Nr 62, poz. 1086 z późniejszymi zmianami		
obszary Natura 2000 (OSO)					
5	PLB180003 Góry Słonne	2007	Dz.U.2007 nr 179 poz. 1275	nie	nie
obszary Natura 2000 (SOO)					
6	PLH 18007 Rzeka San	2009	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 43 str. 63	nie	nie
7	PLH 180013 Ostoja Góry Słonne	2009	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 43 str. 21	nie	nie
8	PLH180021 Dorzecze Górnego Sanu	2011	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33 str. 146	nie	nie
9	PLH180045 Sanisko w Bykowcach	2011	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33 str. 146	nie	nie
stanowiska dokumentacyjne					
10	Czerwona Glinka	2005	Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2005 r. Nr 74, poz. 1251	czynne osuwisko	
11	Skarpa w Mędzybrodziu	2006	Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2006 r. Nr 4, poz. 31	odstąpienie geologiczne	
pomniki przyrody					
12	Nie nadano nazwy w akcie prawnym	1968	Dz. Urz. WRN w Rzeszowie Nr 6, poz. 53 z 1968 roku Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego Nr 27, poz. 248 z 1990 roku	dąb szypułkowy	
13	Wolinka	1974	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie Nr Rlop.-004-13/74 z dnia 30.05.1974 roku Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2018 r. poz. 1805	lipa drobnolistna	

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

14	Brochwicz	1978	Dz. Urz. WRN w Krośnie z 1980 r. Nr 3, poz. 31 Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1984 r. Nr 4, poz. 15 Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2018 r. poz. 1805	jesion wyniosły – grupa drzew
15	Jan	1978	Dz. Urz. WRN w Krośnie z 1980 r. Nr 3, poz. 31 Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1984 r. Nr 4, poz. 15 Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2018 r. poz. 1805	dąb szypułkowy
16	Nie nadano nazwy w akcie prawnym	1978	Dz. Urz. WRN w Krośnie z 1980 r. Nr 3, poz. 31 Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1984 r. Nr 4, poz. 15	dąb szypułkowy
17	Mały Kamień	2005	Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2005 r. Nr 74, poz. 1249	skałka
18	Duży Kamień	2005	Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2005 r. Nr 74, poz. 1249	skałka
19	Nie nadano nazwy w akcie prawnym	2005	Dz. Urz. z 2005 r. Nr 74, poz. 1248	dąb szypułkowy
20	Nie nadano nazwy w akcie prawnym	2005	Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2005 r. Nr 74, poz. 1250	lipa szerokolistna
21	Warzelnia	2014	Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2014 r. poz. 1651 z późniejszymi zmianami	źródło solankowe
użytki ekologiczne				
22	Nie nadano nazwy	2005	Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2005 r. Nr 74, poz. 1250	wychodnia skalna

Na terenie gminy występują również gatunki roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną prawną⁶. Informacje o nich są rozproszone m.in. w dokumentach dotyczących rezerwatu Polanki, obszarów Natura 2000, w Planie Ochrony Parku Krajobrazowego Gór Słonnych oraz w opracowaniach ekofizjograficznych i prognozach oddziaływania na środowisko wykonywanych dla potrzeb

⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409); Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014 poz. 1348); rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

pojedynczych planów miejscowych⁷, a także np. w Szóstej Zmianie Studium. Kompleksowego zestawienia gatunków chronionych w gminie nie pokazuje Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sanok na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, a nawet nie wymienia jako jednej z 10 ustawowych form ochrony przyrody, a która jest obecna na terenie gminy. Należałoby na potrzeby aktualizacji/nowego Studium **zebrać istniejące informacje o chronionych i zagrożonych gatunkach** roślin, zwierząt i grzybów, a także dokonać niezbędnej uzupełniającej inwentaryzacji. W dalszej kolejności wymogi związane m. in. z wytyczeniem stref ochronnych i innych działań, służących zachowaniu tych gatunków należałoby **ująć w Ekofizjografii, a następnie w Studium.**

Zarówno w aspekcie funkcjonowania środowiska, jak i gospodarki gminy istotna jest ocena nie tylko bioróżnorodności gminy, ale także stopnia zagrożenia gatunkami inwazyjnymi. Te dwa aspekty, oprócz ochrony cennych siedlisk oraz obszarów naturalnych i półnaturalnych (poprzez Naturę 2000) mogą stanowić **wskaźniki ochrony przyrody i krajobrazu w gminie.**⁸ Dlatego powinny być przeanalizowane w opracowaniu ekofizjograficznym.

W Studium wykazano jedynie obszary chronionego krajobrazu, rezerwat, park krajobrazowy i cztery pomniki przyrody. Ze względu na to, że zarówno pozostałe pomniki przyrody, obszary Natura 2000, jak i stanowiska dokumentacyjne i użytek ekologiczny powołano później niż opracowano Studium nie zostały one ujęte polityce przestrzennej gminy. W Studium natomiast proponuje się powołanie trzech rezerwatów przyrody: „Śnieżyczka – przebiśnieg” w Sanoczku, „Przełomu Sanu” w Trepczy i Międzybrodziu, „Starorzecze Sanu” na granicy gmin Sanok i Zagórz, a także użytku ekologicznego „Starorzecze Sanu” w Bykowcach i Załużu. Ze względu na to, że na terenie gminy powstały aż cztery obszary Natura 2000 powołane w oparciu o tzw. Dyrektywę Habitatową i jeden obszar na bazie Dyrektywy Ptasiej, a także stanowisko dokumentacyjne „Skarpa w Międzybrodziu” postulat ustanowienia ww. form ochrony na terenie gminy może być częściowo zrealizowany. Należałoby natomiast szczegółowo przeanalizować go na potrzeby Ekofizjografii. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa

⁷ Np. Puchyr M. i Puchyr A., Prognoza oddziaływania na środowisko Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, o nazwie „Łodzina 4”, terenu obejmującego złoże „Łodzina – San”, położonego w Gminie Sanok.

⁸ Propozycje wskaźników do oceny i monitorowania zagospodarowania przestrzennego w gminach ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia ład przestrzennego, 2012, IGiGP PAN, Warszawa.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

podkarpackiego (2018) przywołuje **projekt rezerwatu „Przełom Sanu”** w Trepczy, dlatego też należałoby **wpisać go do aktualizowanego/nowego Studium.**

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sanok na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 niedostatecznie zwraca uwagę na możliwości ochrony przyrody i krajobrazu, czego nie można pominąć w aktualizacji/nowym Studium. Nie odnosi się również do ważnego zagadnienia **korytarzy ekologicznych**, chociaż *„przywracanie drożności lądowych i wodnych korytarzy ekologicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji w regionie”* zostało określone jako jeden z głównych średniookresowych celów w dokumencie nadrzędnym - Programie Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019. Natomiast w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego (2018) konieczność zachowania korytarzy ekologicznych została potraktowana bardzo ogólnikowo. Znajduje się tu jedynie stwierdzenie o możliwości współpracy przy ustalaniu przebiegu korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym, w tym paneuropejskiego korytarza górskiego, zwanego Korytarzem Karpackim. Na terenie gminy występuje tzw. Korytarz Południowy ujęty w opracowaniu Jędrzejewskiego i in. (2005)⁹. Korytarz ten dowiązuje głównie do zalesionych stoków i grzbietów Pogórzy Dynowskiego i Przemyskiego oraz Gór Sanocko-Turczańskich. Istnienie ważnego korytarza ekologicznego na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem doliny Sanu pokazuje również opracowanie A. Liro red. (1995)¹⁰. Ze względu na to, że korytarze te mają bardzo ogólny charakter należałoby przeanalizować dane gromadzone m. in. w ramach projektu „Ochrona ostoi karpackiej fauny puszczańskiej – korytarze migracyjne” (2016 r.) przez nadleśnictwa tego terenu, a następnie ująć je w opracowaniu ekofizjograficznym.

Również w samym Studium znajduje się zapis o tym, że *„system ochrony (w gminie) ma na celu ochronę układu ciągów i węzłów ekologicznych wraz z korytarzami ekologicznymi, a także zachowanie i ochronę istniejących walorów i zasobów przyrodniczych w dotychczasowej formie zakładając zrównoważony rozwój terenu”*. W praktyce Studium nie pokazuje jednak przebiegu potencjalnych lub rzeczywistych korytarzy ekologicznych ani obszarów węzłowych. Wyjątkiem jest tu zapis dotyczący ochrony przed zabudową strefy ekologicznej cieków. Studium ujmuje to następująco: *„Zakłada się ochronę rzek, potoków, cieków wodnych również poprzez ochronę korytarzy ekologicznych rzek i wyłączenie terenów przybrzeżnych z terenów budowlanych. Dotyczy to*

⁹ Jędrzejewski i in., 2005, Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce, ZBS PAN, Białowieża.

¹⁰ Liro A. (red.) 1995. Koncepcja krajowej sieci ECONET-Polska. Fundacja IUCN Poland, Warszawa.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

przede wszystkim teras dolnych (okresowo zalewanych) przy czym strefa ta nie może być niniejsza niż 50 m od linii brzegowej Sanu i 15 m od linii brzegowej pozostałych cieków". Zapis ten nie wydaje się właściwy, gdyż **terasy (równiny) zalewowe**, najbardziej narażone na niebezpieczeństwo powodzi mają różną szerokość i to one jako forma terenu powinny być objęte zakazem zabudowy. Powinny być jednak skartowane i szczególnie wprowadzone do opracowania ekofizjograficznego. Ze względu na konieczność zachowania łączności przyrodniczej terenu należałoby również dążyć do zachowania obudowy biologicznej cieków.

Jednym z głównych problemów, występujących w gminie, mogących wpływać na osłabianie roli korytarzy ekologicznych jest nadmierne powstawanie **zabudowy siedliskowej**, która ze względu na swój rozproszony charakter powoduje negatywne skutki środowiskowe, gospodarcze i społeczne. W aktualizowanym/nowym Studium należałoby odnieść się do tego problemu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sanok na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 zaleca, aby wprowadzać do mpzp **obszary pod zalesienia**. Wydaje się, że poziom lesistości gminy jest wystarczający, nawet w kontekście drożności korytarzy ekologicznych, a jako obszary pod zalesienia powinny być przeznaczone tereny **o rzeczywistych niekorzystnych warunkach gospodarowania** (np. osuwiska, o których informacje są dostępne w bazie SOPO¹¹), uprzednio ujętych w Ekofizjografii, a następnie w Studium. Należałoby również traktować niektóre tereny otwarte jako walor gminy i **unikać zalesiania polan śródleśnych**, które pełnią ważne funkcje krajobrazowe, wzbogacają strukturę środowiska przyrodniczego oraz zwiększają potencjał turystyczny gminy.

5. Analiza dokumentów – zakres krajobrazowy

Studium syntetycznie ujmuje wytyczne w zakresie kształtowania krajobrazu w sposób następujący: „ Zaleca się dla terenu całej gminy : kształtowanie zabudowy tak, aby nie dominowała nad i w krajobrazie, budynki i budowle były wpisane poziomo w krajobraz, formy architektury nawiązujące do form architektury tradycyjnej regionalnej, konieczne jest **opracowanie katalogów** dla tego typu budynków i wprowadzenie preferencji w wypadku realizowania projektów zawartych w tych katalogach. Należy zwracać również uwagę na estetykę małej architektury, ład i porządek w obejściach oraz wprowadzanie elementów zieleni towarzyszącej, izolacyjnej i maskującej na działkach. Należy dążyć do

¹¹ Mapy w Systemie Osłony Przeciwoświsłkowej są opracowywane i udostępniane przez Państwowy Instytut Geologiczny.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

przebudowy istniejącej architektury szpecącej krajobraz, na zasadach identycznych jak dla nowych obiektów budowlanych (w ramach remontów i modernizacjach), preferuje się na terenie całej gminy zabudowę niską, o dachach spadzistych (35% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych. Zaleca się na terenach chronionych podłączenia energetyczne, telekomunikacyjne oraz inne sieciowe z unikaniem rozwiązań naziemnych i napowietrznych. Przewiduje się organizację punktów widokowych w celu wyeksponowania najpiękniejszych widoków i panoram”.

Zapisy te są prawidłowe i powinny być uwzględnione w aktualizacji/nowym Studium. Mapa kierunków zagospodarowania przestrzennego Studium wskazuje 13 obszarów, w których znajdują się **punkty widokowe**. Największa ich liczba położona jest w południowej części gminy, o mniejszej lesistości. Jednocześnie Studium dopuszcza zalesienie terenów rolnych położonych na grzbietach, co może obniżyć walory widokowe gminy, a tym samym wpłynąć na zmniejszenie jej atrakcyjności dla turystyki i rekreacji. Jak wspomniano powyżej należałoby dążyć do **zachowania w użytkowaniu rolniczym miejsc o wybitnych walorach widokowych**, a ich inwentaryzację przeprowadzić na potrzeby opracowania ekofizjograficznego. Zarówno w aktualizacji/nowym Studium, jak i w mpzp można by dopuścić w tego typu miejscach lokalizację infrastruktury o małej kubaturze służącej obsłudze turystów.

Obszary górskie są szczególnie narażone na degradację krajobrazu poprzez nieład architektoniczny i reklamę zewnętrzną. Istotniejszym niż Studium narzędziem kształtowania ładu przestrzennego w tych zakresach są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, gdyż mogą one formułować szczegółowe zapisy dotyczące form architektonicznych i układów urbanistycznych. Ze względu na to, że **krajobraz jest jedną z największych wartości gminy Sanok**, należałoby zadbać o kształtowanie spójnych form architektonicznych w uchwalanych w przyszłości w gminie planach miejscowych. Jest to zgodne z celem przyjętym w Strategii rozwoju gminy, a sformułowanym następująco: „II.5. Ochrona środowiska i krajobrazu przed dewastacją poprzez: (...) 5.3 podniesienie estetyki obiektów i ich otoczenia (opracowanie zaleceń standardów i ich przestrzegania)”¹². Dobrym rozwiązaniem mogłoby być postulowane w Studium **opracowanie katalogu dopuszczalnych form architektonicznych**. W Studium dostrzeżono także konieczność ochrony **krajobrazu kulturowego**, a zwłaszcza zabytkowego układu urbanistycznego miejscowości Mrzyglód. Ze względu na rezygnację w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego (2018) z budowy zbiornika zaporowego na Sanie, należałoby opra-

¹² Uchwała Nr XXVII /143 / 97 Rady Gminy Sanok z dnia 8 lipca 1997 r. w sprawie celów strategicznych rozwoju gminy Sanok i ich hierarchii, dla określenia polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania gminy.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

ować miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Mrzygłód, w którym ujęto by wytyczne dotyczące kształtowania ładu architektonicznego na jego obszarze. Dobrym zbiorem ogólnych zaleceń do procesu planistycznego, które gmina mogłaby stosować na swoim terenie w tym zakresie jest *Kodeks dobrej praktyki kształtowania przestrzeni w Karpatach* (2016)¹³.

Co prawda gminy w związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu utraciły kompetencje do ustalania w planach miejscowych zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, to jednak mogą przyjmować odrębną uchwałę dotyczącą ww. zasad i warunków – tzw. „uchwałę reklamową”. Uchwała ta będzie funkcjonowała w systemie prawnym gminy. Gmina mogłaby wzorować się na sprawdzonych rozwiązaniach w innych podobnych terenach (np. w Słowenii, ryc. 2), gdzie nie zrezygnowano z reklamy zewnętrznej, ale właściwie ją ujednolicono i uporządkowano.

Ryc. 2. Jednolite tablice reklamowe, dostosowane do krajobrazu w Alpach Kamińsko-Sawińskich (Słowenia, fot. A. Ćwik)

¹³ M. Nitka, A. Baksik, A. Ćwik, H. Hrehorowicz-Gaber, B. Jabłońska, M. Kozieł, Z. Niewiadomski, M. Ochwat-Marcinkiewicz, M. Rusztecka, J. Środulska-Wielgus, M. Sobala, 2016, *Kodeks dobrej praktyki kształtowania przestrzeni w Karpatach*, [w:] K. Szpara red. *Wspólnie dla zrównoważonego rozwoju Karpat. Poradnik o Konwencji Karpackiej*, Stowarzyszenie Ekopsychologia, Zakliczyn, s. 84-91.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

6. Wnioski

- „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok” uchwalone uchwałą Nr XXXV/227/98 Rady Gminy w Sanoku w dniu 16 czerwca 1998 roku wraz ze zmianami należy poddać wnikliwej analizie. Ze względu na nieaktualność zapisów, bardzo ogólne zapisy, brak niektórych obowiązkowych, wynikających z ustawy zagadnień. Zatem **zasadnym byłoby przystąpienie do sporządzenia nowego dokumentu planistycznego** w oparciu o aktualne uwarunkowania oraz korzystne kierunki sprzyjające rozwojowi gospodarczemu, w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawne.
- Zmiana/nowe Studium musi spełniać przede wszystkim warunki ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1945 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118 poz. 1233), jak również musi spełniać szereg przepisów odrębnych ze względu na lokalizację oraz charakter dokumentu.
- Przy pracach nad zmianą/nowym Studium, należy **opracować wszystkie wymagane analizy i prognozy**, bilans terenów pod zabudowę, a następnie uzyskane wyniki wykorzystać w nowym dokumencie.
- Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska, a także możliwości rozwoju gospodarczego gminy powinny być wskazane w oparciu o rzetelne **opracowanie ekofizjograficzne**. Dokument taki koniecznie należy opracować.
- Ze względu na konieczność ochrony krajobrazu gminy wskazane jest, aby gmina opracowała i przyjęła „**uchwałę reklamową**”.
- Zaleca się **przyjęcie katalogu dopuszczalnych form architektonicznych** w celu ochrony krajobrazu kulturowego, zwłaszcza miejscowości Mrzyglód.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

7. Propozycje w zakresie polityki przestrzennej gminy zgłoszone przez uczestników prac Zespołu Zadaniowego powołanego w gminie Sanok w ramach projektu „Planowanie przestrzenne jako narzędzie ochrony przyrody w Karpatach”

1. Propozycje objęcia ochroną następujących terenów:
 - „Las pod Dębiną” (położony między Płowcami, Niebieszczanami a Zagórzem),
 - Cmentarz prawosławny (na Ratnawicy),
 - Krzyż pod Dębiną (ofiary cholery).
2. Weryfikacja obiektów objętych ochroną konserwatorską, wraz z oceną ich wartości kulturowych.
3. Rozważenie potrzeby poszerzenia cmentarzy na terenie gminy Sanok.
4. Ważne:
 - W części graficznej Studium należy oznaczyć inwestycje liniowe zrealizowane na podstawie specustawy – gazociągi, drogi – dla potrzeb faktycznego wykazania przebiegu gazociągów, dróg.
 - Należy dokonać aktualizacji przebiegu sieci energetycznej i oznaczyć sieci w części graficznej Studium.
5. W części tekstowej uwarunkowań dokonać analizy poszczególnych miejscowości w zakresie możliwości wykonania infrastruktury technicznej.
6. W Studium należałoby uwzględnić następujące przeznaczenia terenów:
 - Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna:
 - tereny przy drodze Pisarowce – Kostarowce,
 - tereny przy drodze Czerteż- Kostarowce,
 - tereny przy drodze Falejówka- Grabówka,
 - tereny przy drodze Trepcza- Srogów Dolny,

PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE OCHRONY PRZYRODY W KARPATACH

- tereny w miejscowości Bykowce (od strony Załuża),
- tereny w miejscowości Pisarowce,
- tereny w miejscowości Wujskie.
- Turystyka i rekreacja:
 - tereny w miejscowości Łodzina, Dobra, Hłomcza, Mrzygłód (w szczególności tereny po wydobyciu kruszyw, we współpracy z gminą Dydnia).
- Wskazanie terenów, gdzie opracowanie MPZP byłoby lub jest obowiązkowe – tereny poeksploatacyjne w miejscowościach: Hłomcza, Łodzina, Dobra, Mrzygłód, ze wskazaniem funkcji turystyczno-wypoczynkowej, rekreacyjnej i usługowej (we współpracy z gminą Dydnia).
- W miejscowości Niebieszczany – należałoby zaprojektować nowe drogi wraz ze wskazaniem nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.
- Komunikacja:
 - droga Srogów Dolny – Zabłotce – Dąbrówka,
 - kładka przez San Liszna – Dębna – Międzybrodzie,
 - droga Płowce – Sanoczek,
 - droga Stróże Małe – Stróże Wielkie – Niebieszczany,
 - droga Tyrawa Solna – Liszna – Dębna – Raczkowa,
 - Bykowce „Sanisko w Bykowcach” – „Droga Czołgowa” z przeznaczeniem na ścieżkę rowerową.